

Yttrande över remiss från Naturvårdsverket gällande samråd licensjakt och skyddsjakt säl 2022/2023

Sammanfattning

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) anser att de föreslagna kvoterna inte innebär att någon av de tre sälarterna löper risk att inte längre uppfylla kraven för gynnsam bevarandestatus.

SLU anser dessutom att;

- Beslut om licensjakt och skyddsjakt på säl bör ta hänsyn både till effekter på populationsnivå och till djurvälståndseffekter för en god jaktetik.
- Skadeförebyggande åtgärder mot säl behöver utvecklas.
- Provtagning avseende hälsostatus och miljöindikatorer är fortsatt viktig.
- Rapportering av påskjutna sälar bör omfatta all säljakt och inkludera vikare.
- Omfattning av skadeskjutning vid olika jaktformer för säl är inte klarlagd. Sådan kunskap bör rapporteras in, som underlag till beslut om jaktmetoder och vidare forskning.
- Jakt på säl från båt bör liksom tidigare medföra krav på särskild utbildning.

Generella synpunkter

SLU anser att de föreslagna kvoterna inte innebär att någon av de tre sälarterna löper risk att inte längre uppfylla kraven för gynnsam bevarandestatus.

Precis som vid annan jakt så anser SLU att Naturvårdsverket vid beslut om licens- och skyddsjakt på säl både behöver ta hänsyn till arternas biologiska förutsättningar och djurvälståndseffekter för en god jaktetik. Det finns ett antal riskfaktorer som är specifika för säl, i och med att jakten till delar kan utföras från ett rörligt objekt i vattnet. SLU anser att information om säljaksbesluten, samt hur stor del av kvoterna som återstår, behöver förbättras.

SLU anser att en del i utvärderingen av licens- och skyddsjakten bör vara att undersöka säljägarnas attityder och vanor genom vetenskapliga metoder. Även licensjaktens effekter på populationers rörelsemönster, skadeförebyggande åtgärder mot säl och effekterna för det individuella djuret bör undersökas.

Specifika synpunkter

5. Annan lämplig lösning

SLU anser att förebyggande skadeåtgärder, såsom sälsäkra redskap och sälavvisande metoder behöver beforskas och utvecklas ytterligare.

6. Rutiner för och omfattning av bärning och provtagning

SLU anser att provtagning avseende hälsostatus och miljöindikatorer är viktig. Provtagningen bör därmed utökas till att omfatta fler individer och om övervakningen tillåter, utföras över hela jaktsäsongen. Bärning av säl är viktig från flera aspekter och bör rapporteras. Vid bärning kan resurser i form av kött, skinn och fett tas tillvara och träffbilderna på sälarna kan undersökas.

8. Uppföljning av effekterna av licensjakt

Det finns anledning att se över om den pågående licensjakten påverkat rörelsemönster hos gråsäl. Även om syftet med licensjakten är minskad påverkan av gråsäl på olika geografiska skalor så bör de effekterna utredas.

9. Övrigt

Avseende rapporteringsplikten så ser SLU positivt på att dubbelrapporteringen av fällda gråsäl till länsstyrelsen och Naturvårdsverket togs bort. Dessvärre föll därmed rapporteringskravet för påskjutna gråsäl bort. Enligt ändring 2022-02-01 i Jaktförordningen (1987:905) så ska påskjutna grå- och knobbsäl rapporteras vid licensjakt. SLU menar att rapportering av påskjutna säl bidrar till kunskapen av hur väl jakten fungerar ur såväl förvaltnings- som djurvälståndssynpunkt. Rapporteringen ger även underlag till forskning. Det bör därför vara rapporteringsplikt för både licens- och skyddsjakt, och även vikare bör inkluderas.

Att skjuta säl i vatten från stillastående båt är förenat med olika risker för skadeskjutning; att sälarna eller båten rör sig (ex. vid vind eller att någon rör sig i båten) (Butterworth et al. 2007). Skadeskjutningsfrekvensen är, såvitt SLU förstår,

inte känd när det gäller nuvarande jakt på säl i svenska vatten, och olika siffror har omnämnts vid jakt från land och båt i olika situationer och miljöer (Sand, Lund och Westerberg, 1997; Nammco Workshop On Hunting Methods For Seals And Walrus, 2004; Butterworth et al., 2007; Hampton et al., 2021). Det är viktigt att observerade skadeskjutningar dokumenteras och rapporteras, vilket skulle ge ett nödvändigt underlag för att bedöma jaktens djurvälståndskonsekvenser enligt Jaktlagen (1987:259). SLU anser att mer forskning behövs kring skadeskjutningsfrekvens, vid främst stillastående båt på säl i vatten, och även ifall risken för skadeskjutning skiljer sig från landbaserad jakt på säl.

Många säljägare har genomgått utbildningar, som tar upp säljakt generellt och inte bara jakt från båt. SLU anser att kravet fyllt en viktig funktion för att utbilda jägare i hur de bör jaga och förvalta vad som för de flesta är ett nytt vilt. Det är en mycket begränsad del av jägarkåren som har någon erfarenhet av säljakt och det bör övervägas att utbildningen ska vara ett generellt krav för säljakt. Alternativt bör säljakt tas upp mer i detalj i utbildningen för jägarexamen.

Referenser

- Butterworth, A., Gallego, P., Gregory, N., Harris, S., & Soulsbury, C. 2007. Welfare Aspects of the Canadian Seal Hunt: Preliminary Report and Final Report. Document submitted to European Food Safety Authority (EFSA).
<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.2903/j.efsa.2007.610>
- Hampton, J.O., Arnemo, J.M., Barnsley, R., Cattet, M., Daoust, P.Y., et al. 2021. Animal welfare testing for shooting and darting free-ranging wildlife: a review and recommendations. *Wildlife Research*, 48(7), 577–589.
<https://doi.org/10.1071/WR20107>
- HaV, 2012. Nationell förvaltningsplan för knubbsäl (*Phoca vitulina*) i Kattegatt och Skagerrak. Havs- och vattenmyndigheten.
<https://www.havochvatten.se/download/18.576c1bad139e467697d80006104/1348912841454/regeringsuppdrag-forvaltningsplan-knubbsal.pdf>
- Report of the Nammco Workshop On Hunting Methods For Seals And Walrus. 2004. North Atlantic House Copenhagen, Denmark. 7-9 September 2004.
<https://nammco.no/wp-content/uploads/2016/09/Report-from-the-Workshop-on-Hunting-Methods-for-Seals-and-Walrus-2004.pdf>
- Sand H., Lunneryd, S.G. & Westerberg, H. 1997. Praktiska erfarenheter från forskningsjakt på gråsäl. Rapport till Projekt Säl & Fiske.

Beslut om detta yttrande har på rektors uppdrag fattats av dekan Göran Ericsson vid fakulteten för skogsvetenskap efter föredragning av koordinator Linda Ferngren. Innehållet har utarbetats av doktorand Josefine Jerlström vid institutionen för husdjurens miljö och hälsa universitetsadjunkt Johan Lindsjö vid institutionen för husdjurens miljö och hälsa och Nationellt centrum för djurvälstånd, expert Jonas Malmsten och universitetslektor Fredrik Widemo, bägge vid institutionen för vilt, fisk och miljö.

Göran Ericsson

Linda Ferngren